

nadporučík Ing. Martin Škvařil

Zabezpečení hostitelským státem (HNS) v rámci mezinárodních cvičení vzdušných sil na území ČR

INFORMACE

Host Nation Support (HNS) in the Context of International Air Forces Exercises in the Czech Republic

Vojenské rozhledy, 2015, roč. 24 (56), č. 2, s. 117–130, ISSN 1210-3292 (tištěná verze), ISSN 2336-2995 (on-line).

Abstrakt:

Článek analyzuje plánovací proces podpory hostitelským státem (HNS) v pěti oddělených fázích dle postupů NATO. Hlavním cílem článku je aplikace obecných plánovacích postupů na konkrétní případy mezinárodních cvičení vzdušných sil. Autor identifikuje své poznatky ze specifického prostředí 22. základny vrtulníkového letectva. Analýza logistického plánování je založena na zkušenostech z cvičení Ramstein Rover a Ample Strike konaných v letech 2012–2014. Příspěvek se zaměřuje na přípravnou fázi cvičení a tím také vytváří základ pro úspěšné splnění fáze realizační. Závěry práce uvádějí zjištění v podobě významného přenesení odpovědnosti za oblast plánování na taktickou úroveň a definují specifika upraveného plánovacího procesu.

Abstract:

The article analyses the Host Nation Support (HNS) planning process in five separate phases according to the NATO procedures. The author emphasizes the importance, purpose and result of every planning stage. The main objective of the article is to apply general rules to the concrete examples of international air forces exercises. The author further identifies his comprehension of HNS formed in the specific conditions of the 22nd Helicopter Base. The logistic planning process analysis is based on the experience from exercises Ramstein Rover and Ample Strike held in the period of 2012–2014. The paper is focused on exercises preparatory stages that create the basis for a successful accomplishment of the executive part. The results of the article present the trend of planning responsibility delegation to the tactical level and define the specifics of adapted planning process. The author's contribution may be used as a lead for the future application of the HNS concept.

Klíčová slova:

zabezpečení hostitelským státem (HNS), plánování logistické podpory, Ramstein Rover, Ample Strike, technická úprava (TA), stanovení požadavků (SOR).

Key words:

Host Nation Support (HNS), logistic support planning, Ramstein Rover, Ample Strike, Technical Arrangement (TA), Statement of Requirements (SOR).

Úvod

Zabezpečení hostitelským státem (Host Nation Support, HNS) je důležitým prvkem plánovacího procesu potenciálních či reálných operací a mezinárodních cvičení. Koncepce HNS cíleně směřuje k zavedení efektivní logistické podpory nasazených sil při zachování co nejnižších nákladů. Koordinované plánování je klíčovým faktorem zabezpečení hostitelským státem, jež je definováno jako civilní a vojenská pomoc v míru, v době krize nebo války, která je poskytována hostitelskou zemí (Host Nation, HN) spojeneckým silám dalších států participujících na operaci.

Současné bezpečnostní prostředí již není charakteristické hrozbou neočekávaného a masivního nasazení ozbrojených sil v symetrickém otevřeném konfliktu mezi několika autonomními státy nebo aliancemi. Analýzy současné situace a obranné predikce indikují, že nejvíce pravděpodobná vojenská intervence je realizována pomocí vysoce mobilních uskupení, která jsou schopna reagovat na velké vzdálenosti v operacích širokého spektra. Moderní bojiště zakládá požadavky na vytvoření postupů pro výcvik a nasazení jednotek, kde je úloha flexibilní logistické podpory neoddiskutovatelná. Vytváření vhodných podmínek pro mezinárodní vojenská cvičení lze považovat za adekvátní způsob racionalizace příprav operací, jelikož příslušníci ozbrojených sil různých států provádějí aktivity vedoucí ke splnění společných cílů definovaných v operačních postupech Organizace Severoatlantické smlouvy (North Atlantic Treaty Organization, NATO).

Podpora operačních aktivit je definována jako jeden z hlavních úkolů Armády České republiky (AČR) a je uváděna jako jedna z priorit obsažených v *Bílé knize o obraně*. Na tyto tendence v oblasti obrany Česká republika reaguje účastí na zahraničních misích, dále participací a v některých případech i vytvářením organizačního zázemí pro konání mezinárodních vojenských cvičení. Mezinárodní cvičení vzdušných sil, jež probíhala na českých leteckých základnách a ve vojenských výcvikových prostorech (Military Training Area, MTA), lze považovat za adekvátní příklad těchto aktivit. Plánovací i realizační fáze cvičení jsou optimální příležitostí pro vytvoření analýzy zaměřené na logistickou podporu, potažmo HNS. Jelikož se Česká republika ujímá role HN, je nezbytné koordinovat rozsáhlý plánovací proces sestávající z organizace plánovacích konferencí a tvorby jejich výstupů, stejně jako společných dohod dle aliančního modelu.

Principy HNS jsou v současné době aplikovány zejména pro nasazení či cvičení ozbrojených sil, kdy je možné věnovat potřebnou pozornost a časový prostor tvorbě dohod zabezpečujících pobyt či tranzit operujících jednotek.

Vojenské operace, jež v současnosti probíhají či probíhaly na územích charakteristických nestabilním bezpečnostním prostředím, nebyly v počátečních fázích podloženy dohodami, nebylo tudíž možné mluvit o zabezpečení hostitelským státem, jež by mělo být administrativně a diplomaticky ošetřeno již před vlastním nasazením. Taková situace vzniká nedostatkem času, nerozvinutou infrastrukturou či vysokou úrovní bezpečnostních hrozeb. V případě včasné aplikace zásad HNS je možné díky centralizované koordinaci požadavků a využití moderních technologií pro jejich zpracování docílit značných úspor ve výdajích vynakládaných na nasazení, udržení a stažení operujících sil.

1. Proces plánování HNS

1.1 Koordinace plánovacího procesu

Plánování HNS, ať už pro krizové události nebo budoucí operace a cvičení, je interaktivní proces, který musí vycházet ze společného chápání situace a dostupnosti zdrojů. Také požadavek na strategický přístup k plánování HNS vyžaduje silnou koordinaci v rozvoji preventivních (obecných) opatření, která mohou být použita pro následné operace a cvičení. Běžnou praxí je, že značný počet vysílajících států (Sending Nation, SN) bude vyžadovat podporu. Proto musí být proces plánování zřetelně koordinován, aby se zabránilo zbytečnému zdvojování úsilí [1].

Má-li být plánování HNS efektivní, musí se zapojit všechny úrovně velení a všichni zainteresovaní představitelé státních institucí. V případě správné aplikace přináší koordinace harmonizaci vynakládaného úsilí a transparentnost v rámci procesu plánování. Zkušenosti ukazují, že důležitá je snaha o minimalizaci počtu kontaktních bodů (Point of Contact, POC), a to zejména při plánování a v prvotních fázích implementace HNS. V zásadě by měl každý hostitelský i vysílající stát mít zprvu jeden POC pro všechny oblasti a mít dostatečná oprávnění pro zprostředkování všech potřebných dohod s ostatními národy [2].

1.2 Fáze plánování HNS

Zkušenosti z krizového plánování a plánování operací a cvičení vedly k identifikaci koncepce o pěti plánovacích fázích. Pro nejkomplexnější využití v mírovém stavu je vhodné zaměřit pozornost na první tři fáze procesu plánování. Zpracování podrobné dokumentace ve fázích 4 a 5 je provedeno až v okamžiku, kdy je aktivován krizový systém. Dále může být vhodné zjednodušit proces plánování prováděním některých fází současně, popřípadě revizí potřeby vykonávání všech fází. Přehled klíčových aspektů každé fáze je popsán níže. Velitelé NATO a potenciální HN by se měli co nejdříve účastnit plánovacích fází 1 až 3, a to s cílem vytvořit funkční zázemí pro budoucí cvičení či operaci. Plánovací proces je schematicky znázorněn na obrázku č. 1.

Fáze 1: Požadavek na zabezpečení hostitelským státem, memorandum o porozumění

V první fázi je nejdříve nutné určit, zda existuje platné stálé *Memorandum o porozumění* (Memorandum of Understanding, MoU). Pokud ne, bude nutné přijmout opatření k uzavření MoU, což je výchozí dokument v procesu plánování HNS. MoU představuje formální zřízení zastřešující zásady poskytování HNS mezi strategickými velitelstvími (Strategic Commanders or Command, SCs) [3], vysílajícími zeměmi a hostitelskou zemí, čímž vytváří základ pro další dokumenty. NATO považuje tato MoU za politicky závazná [1].

MoU je obvykle vyjednáváno z úrovně *Vrchního velitelství spojeneckých sil v Evropě* (Supreme Headquarters Allied Powers Europe, SHAPE) a uzavřeno jménem strategických velitelství. Tato pravomoc může být přenesena na podřízeného velitele NATO písemnou delegací pravomoci. S cílem úspory času a zdrojů SHAPE (jménem SCs) rozvíjí stálá MoU s potenciálními HN, čímž je odstraněn požadavek na vytváření MoU na jednotlivé aktivity v rámci HNS [1].

Zmocněný velitel NATO vytvoří a podepíše v okamžiku vzniku potřeby vojenských aktivit koncept *Požadavku na zabezpečení hostitelským státem* (HNS Request, HNS REQ) a tento postupuje HN. Aktivita se děje bez závislosti na tom, zda je podepsáno stálé MoU. HNS REQ shrnuje potřebu HNS a navrhuje podobu požadovaného ujednání. V případě nedostatku času a hrozby ekonomických ztrát může být použito i méně formální oznámení, které je vhodné zejména u dílčích aktivit a krizových operací [1].

V dalším kroku zmocněný velitel NATO a zástupci HN vyjednájí potřebu HNS a zásady jeho poskytnutí. Pokud je to možné, dochází v tomto okamžiku k potvrzení schopnosti a vůle hostitelského státu podporu zabezpečit. S výjimkou menších cvičení dochází k tvorbě MoU (jako výchozí může být využito již existující MoU). Tvorba MoU a jeho ratifikace z úrovně velitele NATO a HN probíhá paralelně s vypracováním operačního plánu / plánu cvičení (Operation Plan / Exercise Plan, OPLAN/EXPLAN). Je prvním dokumentem z cyklu dohod o zabezpečení HNS (Host Nation Support Arrangements, HNSA). Vysílající země dále stvrzuje svoji vůli plně přijmout HNS a být vázán MoU v *Oznámení o přijetí* (Note of Accession, NOA). Pokud vzniká z úrovně vysílajícího státu nějaká připomínka k podmínkám poskytování HNS, je tato skutečnost zaznamenána ve *Stanovení záměru* (Statement of Intent, SOI). Tento dokument může být zástupci HN potvrzen s úmyslem přijetí výhrad nebo nepotvrzen [1][4].

Fáze 2: Koncept požadavků

Druhá fáze je specifická tvorbou *Konceptu požadavků* (Concept of Requirements, COR), který je vytvořen na základě předešlého strategického průzkumu. COR pokrývá široké spektrum funkčního zabezpečení zahrnující pozemní, vzdušené, námořní aspekty, bezpečnost, dopravu, telekomunikace, technologická zařízení atd. Dokument poskytuje seznam požadovaných druhů zabezpečení, ale neuvádí podrobnosti v oblasti času a rozsahu daného zabezpečení [1].

Na *zahajovací plánovací konferenci* (Initial Logistic Planning Conference, ILPC) vede zmocněný velitel NATO vysílající země a jejich uskupení k vytvoření osnovy COR. Pokud jsou již v tomto okamžiku známy konkrétní zásadní požadavky, je možné je zahrnout do COR a nečekat tedy až na vytvoření *Stanovení požadavků* (Statement of Requirements, SOR), což je výstup třetí plánovací fáze. Dalším krokem je série tematických rekognoskací na území HN za účasti příslušníků štábu spojeneckých sil, velitelů a zástupců vysílajících států. HN poté identifikuje nedostatky v navrhovaných postupech a prodiskutuje je s daným velitelem NATO a zástupci SN [1].

Fáze 3: Stanovení požadavků

Ve třetí fázi je zásadní blízká spolupráce velitele NATO s vysílajícími státy, hostitelskou zemí a *Společným řídicím výborem HNS* (Joint HNS Steering Committee, JHNSC) k vytvoření SOR [5]. Tyto dokumenty posouvají plánovací proces z obecné roviny do konkrétní podoby, jelikož dochází ke konkrétní identifikaci požadavků na zabezpečení jednotlivých sil.

Při alokaci vyčleněných zdrojů musí být zplánovány všechny požadavky vysílajících států v souvislosti s místy nasazení, aby mohlo být dosaženo ekonomického využití omezených kapacit v rámci dané lokace. Ve fázi konečné formulace operačního plánu, kdy jsou určovány úkoly jednotlivých sil, jsou z úrovně JHNSC, nebo v případě menších cvičení regionálního velitele NATO, koordinována jednání s HN a vytvoření

program komplexních rekognoskačních infrastruktury (Site Survey, SS) [6] na místech potenciálního poskytování logistické podpory, které jsou součástí *závěrečné logistické plánovací konference* (Final Logistic Planning Conference, FLPC) [6]. Teprve na základě přesných počtů a míst nasazení jednotek vysílajících států je možné po dohodě s hostitelským státem vytvořit SOR [1].

Následovným posouzením SOR potvrzuje HN schopnost provést HNS a identifikuje případné nedostatky. Uzavřené dohody představují plány vykonání, kde je zakomponováno uspokojení požadavků SN. Tvorba detailních SOR musí vycházet z nejnižších organizačních stupňů jednotek, aby bylo docíleno uvedení všech předpokládaných logistických potřeb [1].

Výsledkem třetí plánovací fáze je série stanovení požadavků na zabezpečení každého vysílajícího státu a uskupení sil NATO s hostitelskou zemí, která bude tranzitní zemí nebo cílem nasazení. Oblasti potenciálního logistického zabezpečení, které jsou zapracovány dle potřeby do SOR, jsou uvedeny v příloze.

Fáze 4: Technické úpravy poskytnutí HNS

Technická úprava (Technical Arrangement, TA) je vytvářena za účelem zdůraznění společného konceptu a postupů pro poskytování HNS všem účastníkům. Pro některé státy může být TA právně závazným dokumentem a měla by obsahovat seznam všech stran účastnících se vojenské aktivity, aby bylo zajištěno, že se jedná o síly pod společným vedením NATO [1].

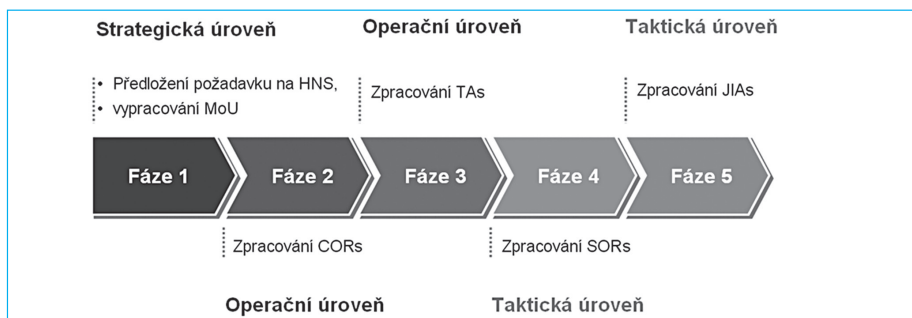
Přílohy TA definují, jakým způsobem navrhuje HN naplnit požadavky NATO a SN. Dále jsou zde uvedeny zásady pro poskytování požadovaného zabezpečení. TA by neměla obsahovat duplicitní informace uvedené již v ostatních dokumentech, jako je MoU nebo operační rozkazy či operační rozkazy pro vojenské cvičení (Operation Order/Exercise Order, OPORD/EXOPORD). Bez ohledu na to, zda byla TA vypracována kolektivně v rámci JHNSSC, k ratifikaci dochází bilaterálně, a to mezi HN a velitelem NATO. Podpis ze strany NATO musí být stvrzen z operační úrovně. Odpovědnost za ratifikaci ze strany HN je upravena protokolárními zásadami dané země. Dále jsou přizvány vysílající země a ty potvrdí svůj souhlas cestou NOA nebo vytvoří při vzniku dílčích připomínek *Oznámení o záměru* (Notice of Intention, NOI). V případě výraznějších připomínek může být sepsána další oddělená TA s hostitelskou zemí [1].

Fáze 5: Společné implementační dohody

Závěrečná fáze plánování je specifická vznikem *Společných implementačních dohod* (Joint Implementation Arrangements, JIA). Tyto dokumenty jsou běžně publikovány samostatně, avšak není nutné je vytvářet v případě méně rozsáhlých cvičení. V tomto případě je vytvořen pouze SOR, který může být zahrnut mezi přílohy k TA [6].

V TA jsou detailně uvedeny finanční závazky mezi HN a SN/velitelem NATO vyplývající z poskytování HNS. JIA identifikuje a vysvětluje postupy realizované v HN a faktory, které je ovlivňují. Pro každou lokaci je nutné vytvořit seznam všech detailních požadavků ze stran SN včetně časového rozplánování a schopnost HN tyto požadavky plnit (včetně způsobu jejich úhrady). Způsob plnění musí být taktéž konkretizován pro každý případ. JIA je vždy podepisována jako bilaterální smlouva, i když mohla být vytvořena na kolektivní bázi [1]. Podpis všech zúčastněných stran by měl být proveden veliteli úrovně s adekvátními pravomocemi pro uzavírání těchto dohod. K podpisu musí dojít před započatím vlastního poskytování logistické podpory.

Úroveň zpracování jednotlivých výstupů plánovacího procesu je zobrazeno na obrázku č. 1. Schéma se může v některých případech lišit, a to především při plánování cvičení menšího rozsahu. U těchto aktivit dochází k delegaci pravomocí v některých úkonech na nižší úroveň velení, aby bylo dosaženo flexibility a časových úspor. Z pohledu HN je pak důležité zabezpečit včasné podpisy jednotlivých dokumentů ze stran SN. Problémem může být kontrola pravomoci podepisujícího velitele sjednávat dohodu dané úrovně.

Obrázek č. 1: Plánovací fáze

Zdroj: [13], upraveno autorem

1.3 Požadavky na zabezpečení hostitelským státem

Výrazným faktorem přímo spojeným s plánovacím procesem HNS je typ požadavku na zabezpečení. Členění (viz tabulka č. 1) zásadně ovlivňuje přístup ke kapacitám HN a rozsah možného zabezpečení v závislosti na předem dojednaných podmínkách a možnosti sumarizace požadavků všech SN. S plánováním souvisí i zásady financování. Poskytování podpory nemusí být prováděno v případě volných kapacit plynule a flexibilitně, jelikož musí být nejdříve zpracován systém pokrývání výdajů.

Tabulka č. 1: Typy požadavků na zabezpečení HNS.

Plánovaný požadavek <i>Routine Requirement</i>	Neplánovaný požadavek <i>Ad Hoc Requirement</i>
Potřeba HNS je identifikována a požadována ve stavu míru k zabezpečení cvičení, operací, krize i pro případ válečného stavu.	Požadavek na HNS jakožto podpora při operaci, krizi nebo při válečném stavu, který nebyl plánován nebo odsouhlasen během programového plánování v mírovém stavu.
↓	↓
■ Založeno na vyjednávání mezi HN a SN, společné dohody navrženy k zabezpečení všech požadavků, ■ obecné plánování zabezpečení požadavků založeno na bilaterálních scénářích, ■ identifikace maximálních potřeb každé jednotky, vyvinutí databáze schopností HN, ■ výsledek plánování by měl obsahovat odsouhlasené postupy zabezpečení HNS.	■ Kapacity HN nejsou neomezené, ■ HN bude v době krize pravděpodobně upřednostňovat zabezpečení vlastních jednotek a potřeby místní populace, ■ požadavky Ad Hoc s největší pravděpodobností nebudou zcela naplněny dle platných požadavků.

Zdroj: [8]

2. Aplikace plánovacích postupů v podmínkách cvičení vzdušných sil na území České republiky

Vzhledem k současné bezpečnostní situaci je nejpravděpodobnější rozsah zabezpečení hostitelským státem ve formě zabezpečení pobytu vojsk NATO na území České republiky při cvičeních nebo při výpomoci ve stavu nouze. Pro rozmístění vojsk jsou používány především vojenské výcvikové prostory, kde je potřebná vojenská infrastruktura a doplňkové služby k organické logistice vojsk jsou poskytovány především na komerční bázi. Vojenských cvičení již byla úspěšně zabezpečována celá řada a Česká republika a AČR k tomu získaly potřebné zkušenosti [9].

Zapojení do konání mezinárodních cvičení je vhodnou součástí přípravy úspěšného nasazení na reálném bojišti. Kladen je důraz na procvičování a zavádění *stálých operačních postupů* (Standard/Standing Operating Procedures, SOP), které jsou procvičovány zpravidla podle modelu aplikovaného v některé z aktuálních zahraničních misí.

Mezinárodní cvičení konaná v minulých letech na 22. základně vrtulníkového letectva (22. zVrL) [10] se stávají příležitostí k prověření znalostí a schopností realizovat standardizované procedury v oblasti HNS. I přes specifika cvičení pořádaných v podmínkách vzdušných sil je úloha pozemních logistických jednotek významná. Nejedná se pouze o zabezpečení běžného života vojsk v prostoru cvičení, ale především o podporu leteckého úsilí a nasazení týmů předsunutých leteckých návodčích (Forward Air Controller, FAC), na jejichž činnost byla soustředěna pozornost.

Všichni účastníci cvičení, tedy i logistické jednotky, mají příležitost ke zvýšení úrovně profesionality, standardizace a odbornosti v mezinárodním prostředí i bez nutnosti vlastního nasazení v aliančních misích. Význam logistické podpory je identifikován ve všech fázích činnosti nasazovaných jednotek.

3. Specifika plánovacího procesu HNS vojenských cvičení vzdušných sil

Proces plánování HNS pro zabezpečení mezinárodního cvičení vzdušných sil lze považovat za zkrácenou formu, především z pohledu zapojených institucí a počtu zabezpečovaných jednotek. Tím je ovlivněn i způsob organizace plánovacích konferencí.

Mezinárodní cvičení realizovaná na 22. zVrL, která jsou modelovým případem rozboru, je vhodné rozdělit do dvou základních skupin:

1. Mezinárodní cvičení vzdušných sil řízená NATO, která jsou realizována na území ČR.
2. Mezinárodní cvičení vzdušných sil pořádaná a řízená ČR (Velitelstvím Vzdušných sil AČR) konané na území ČR.

V obou případech vystupuje ČR jako HN, ale výrazně jinou úlohu sehrává v procesu plánování HNS. Zatím co cvičení Ramstein Rover 2012 a Ramstein Rover 2013 jsou cvičení prvního typu. Ample Strike 2014 a letos probíhající Ample Strike 2015 jsou plánovány a řízeny českou stranou. Pro účely tohoto článku bude analýze podroben plánovací proces druhé z těchto dvou skupin cvičení.

Proces plánování lze pro názornost rozdělit do tří fází dle jednotlivých plánovacích a koordinačních konferencí. Na rozdíl od systému plánovacích konferencí popsaného

v první kapitole, nejsou v podmínkách cvičení zpravidla organizovány čistě logistické plánovací konference. Logistická podpora je nedílnou součástí každé konference, ale po jednotlivých výstupech v rámci HN briefingu se další bilaterální i společná jednání provádí v rámci tzv. *logistického syndikátu*.

Logistického syndikátu se účastní následující zástupci HN:

- velitel odpovídající za kompletní logistickou podporu cvičení (ředitel logistického syndikátu),
- důstojník řízení logistické podpory na pořádající základně,
- řídící skupiny RLS a dopravního koordinačního centra (Movement Coordination Center, MCC),
- POC určené pořádající základnou pro jednotlivé výcvikové prostory.

V rámci plánovacích konferencí se pak jednání v logistickém syndikátu účastní zástupci SN [11] a jednotky podílející se na zabezpečení v rámci výcvikových prostorů (zástupci Střediska obsluh výcvikových zařízení vojenských újezdů, jednotky HN z jiných útvarů AČR imitující nepřátelskou činnost atd.). Současně s jednáními prováděnými v logistickém syndikátu jsou organizována jednání v oblasti FAC, vzdušných operací (Air Operations, AIR OPS) a spojovacích a informačních systémů (Communication and Information Systems, CIS). Obsah jednání těchto skupin se může doplňovat, překrývat či na sebe navazovat, proto je nutné při závěrečné sumarizaci distribuovat zásadní informace všem účastníkům (syndikátům).

Fáze 1: Zahajovací plánovací konference

První v řadě plánovacích aktivit je *zahajovací plánovací konference* (Initial Planning Conference, IPC). Na tuto konferenci jsou pozváni všichni potenciální účastníci ze zahraničních ozbrojených sil, kteří odpověděli na výzvu k připojení se ke cvičení. Hlavním cílem IPC je v rámci otevřeného bloku jednání definovat typ cvičení, jeho cíle a navrhnout průběh výcvikových aktivit.

Požadavky na logistickou podporu	FAC	AIR + SUP
Ubytování na 22. zVrL / MTA (FARP)	Ano / Ano	Ano / Ano
Tankování F-34 / tankování F-54, F-67	Ne / Ano	Ano / Ano
Strava na 22. zVrL / MTA (FARP)	Ne / Ne	Ano / Ano
Krátkodobé / dlouhodobé uskladnění munice	Ne / Ne	Ano / Ano
Doprava a manipulace s materiálem a municí	Ne	Ano
Parkovací plochy pro letadla	Ne	Ano
Prostory a prostředky pro údržbu a opravy letadel	Ne	Ano
Uložení kryptografického materiálu	Ano	Ano
Zabezpečení pracovních (kancelářských) prostorů	Ano	Ano
Zabezpečení službami CIS	Ano	Ano

Obrázek č. 2: Příklady požadavků SN na logistické zabezpečení.

Pozn.: Požadavky jsou rozděleny mezi jednotky FAC, jednotky technické obsluhy letadel (AIR) a podpůrné jednotky (SUP).

Zahájení plánování HNS předchází vždy kontrola platnosti MoU. ČR podepsala MoU v roce 2006, podmínka zahájení plánovacího procesu je tedy splněna [14]. COR není v praxi letecké základny vytvářen. Úlohu tohoto dokumentu, který specifikuje obecné požadavky na zabezpečení, přebírá na IPC již první (pracovní) verze SOR. COR by byl vypracován v případě plánování rozsáhlejší operace, aby již v prvotních fázích byly veliteli vysílaných jednotek naznačeny potřeby účastníků se národů.

IPC je zpravidla pořádána v rozsahu dvou dní. Závěrem IPC je nutné sumarizovat, jaké letecké prostředky jsou ze strany SN nabízeny, jakým způsobem je možné je v rámci daného výcvikového úsilí využít a jaké navazující zabezpečení je nutné realizovat. Ředitel cvičení musí již ve svém záměru definovat návrhy na spolupráci např. mezi vzdušnými a pozemními jednotkami AČR, aby bylo možné vyžádat přítomnost zástupců z jejich řad.

Z pozice HN je již v tomto okamžiku důležité specifikovat koncept logistického zabezpečení. K tomuto se musí v rámci logistického syndikátu zdůraznit potřeba včasného obdržení SOR. Na obr. č. 2 jsou uvedeny názorné příklady požadavků definovaných v SOR. Pouze na základě těchto dokumentů je možné navrhnout způsob řešení konkrétních požadavků na logistické zabezpečení v prostoru pořádající základny nebo např. na vytvořených *předsumutých místech pro doplnění munice a paliva* (Forward Arming and Refueling Point, FARP). Zástupci logistického syndikátu musí reagovat nejen na vyžádané zabezpečení ze strany SN, ale musí predikovat i ostatní potřeby, které nejsou zpravidla na konferencích řešeny (zabezpečení hygieny, zdravotní péče, ostrahy atd.). Výsledky jednání na IPC jsou zapracovány do závěrů v jednotlivých oblastech a distribuovány kontaktním osobám jednotlivých SN. Ne všechny účastnické státy mají na IPC fyzické zastoupení.

V rámci hlavního informačního bloku IPC jsou prezentovány v rámci logistické podpory informace z těchto oblastí:

- Struktura pořádající základny s vyznačením všech logisticky relevantních bodů,
- vyčlenění jednotlivých budov a zařízení pro činnosti v rámci cvičení včetně možnosti jejich vnitřního zařízení a vybavení komunikačními technologiemi,
- schopnosti základny v oblasti dlouhodobého i krátkodobého skladování munice a její manipulace i přepravy,
- možnosti a ceny doplnění pohonných hmot (pozemních i leteckých),
- základní rozsah logistického zabezpečení v rámci letecké základny i výcvikových prostor (FARP),
- bezpečnost na základně (střežení, požární ochrana) [12],
- ubytovací kapacity na základně a průzkum nabídek ubytování v blízkém okolí,
- způsoby proviantního zabezpečení v průběhu cvičení,
- zdravotní zabezpečení, zabezpečení reálného života na základně (RLS),
- termíny plánovacích konferencí a zpracování základní plánovací dokumentace spojená s logistickou podporou (SOR, TA).

Fáze 2: Hlavní plánovací konference

Na *hlavní plánovací konferenci* (Main Planning Conference, MPC) je nejzazší termín pro předání vypracovaných SOR od vysílajících států státu hostitelskému. Hostitelský stát po obdržení těchto požadavků navrhuje způsob jejich naplnění, řeší rozvržení svých omezených zdrojů, rozpracovává možné využití externích dodavatelů. MPC je zpravidla realizována ve dvou až třech dnech a zahrnuje také Site Survey, během kterého jsou

zástupci SN rekognoskovány konkrétní prostory, v nichž budou jednotky působit. Přítomnost POC s logistickou odborností je vyžadována zejména při nasazení zahraničních leteckých prostředků (nejen jednotek FAC, které jsou logisticky zpravidla soběstačné).

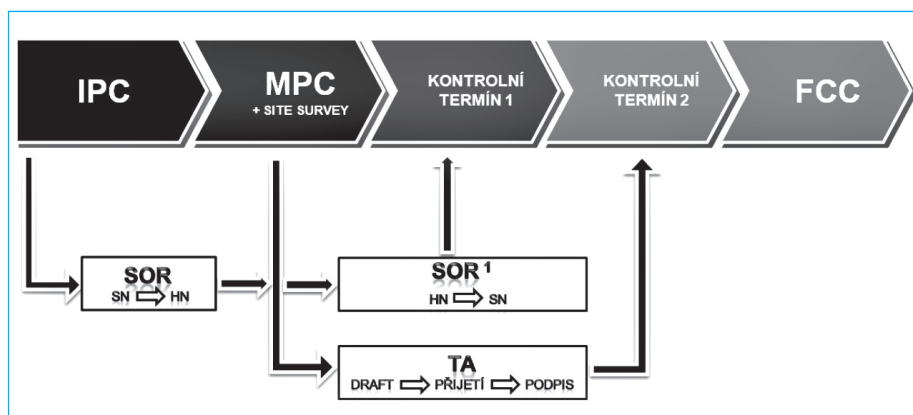
Prezentované informace o logistické podpoře musí být v rámci MPC již přesné, a to především v ohledu deklarování výcvikových prostor včetně rozmístění jednotlivých jednotek a jejich zabezpečení. Na základě rozdělení odpovědnosti za řízení a výkon logistických služeb (proviant, pohonné hmoty, ubytování, opravy) v jednotlivých prostorech nasazení je možné vyžádat technické prostředky a personál k posílení organických jednotek pořádající základny a tyto požadavky zakotvit do nařízení nadřízených stupňů (např. Nařízení náčelníka Generálního štábu AČR k provedení cvičení).

Na MPC je zahájena tvorba TA. K tomuto úkolu je sestaven tým ze zástupců letecké základny a specialistů právního a ekonomického zaměření z nadřízených organizačních stupňů. Technická úprava je ratifikována mezi ministerstvy obrany HN a SN na konkrétní cvičení.

Fáze 3: Závěrečná koordinační konference

Poslední fází plánování tvoří *závěrečná koordinační konference* (Final Coordination Conference, FCC). Hlavní náplní této konference není výhradně plánování, ale koordinace v minulých krocích dohodnutých specifik cvičení směřující k zahájení cvičení. Vyjednávají a upřesňují se jen technické detaily. Tvorba TA, SOR a případně JIA je již ukončena. Změny jsou prováděny pouze v případě nepředvídatelných událostí, např. v bezpečnostním prostředí (nemožnost vyčlenění leteckých prostředků z důvodu zahájení operace dané jednotky v jiné oblasti, zvýšené riziko výskytu bezpečnostní hrozby na území SN, finanční důvody). Plánovací tým v tomto případě musí flexibilně reagovat na nově vzniklou situaci a upravit nasazení, umístění a zabezpečení jednotek.

S ukončením FCC je ukončena plánovací fáze (Preparatory Phase). Cvičení může tedy přejít do fáze výkonné (Execution Phase). Grafické znázornění přípravné fáze je uvedeno na obrázku č. 3.

Obrázek č. 3: Plánovací proces cvičení vzdušných sil

Zdroj: [13], upraveno autorem

Pozn.: Kontrolní termín 1 - termín vzájemného potvrzení obsahu SOR ze strany HN a SN,
Kontrolní termín 2 - uzavření obsahu a ratifikace TA.

Závěr

Na základě analýzy využívání konceptu zabezpečení hostitelským státem lze konstatovat, že HNS je v celé své šíři novým elementem pro všechny členské státy NATO. Vyplyvá to především ze změny charakteru plněných úkolů po rozpadu bipolárního světa a stále narůstajícího počtu misí mimo rámec článku 5 Organizace Severoatlantické smlouvy. Vytváří se tak podmínky pro rozvoj mnohonárodní logistiky i konceptu HNS. Vzhledem k nepredikovatelným hrozbám plynoucím z asymetrickosti moderních konfliktů je stále důležitější budovat mobilní síly, jejichž udržitelnost ve velkých vzdálenostech od domácích zdrojů je podmíněna využíváním místních zdrojů.

K zajištění komplexní logistické podpory je nutné na základě společných dohod budovat základny v potenciálních lokalitách nasazení již před vypuknutím krizového stavu.

Náročnost přípravy zabezpečení hostitelským státem se odráží v doposud nízkém stupni využívání konceptu podpory v mezinárodních misích. Situace na poli mezinárodních cvičení je mnohem progresivnější, a to především z důvodu časových možností a příznivé bezpečnostní situace. Vhodné je proto zaměřit se na probíhající mezinárodní cvičení typu Ample Strike 2015, jelikož scénář vychází ze současných podmínek v zahraničních misích.

Rozbor plánovacích aktivit 22. zVrL vedl k identifikaci posunu odpovědnosti za zpracování plánovací dokumentace v určitých případech z operační úrovně na taktickou. Postup je uzpůsoben především zjednodušením a přímým vyjednáváním konkrétních požadavků na logistické zabezpečení v prostorech konání cvičení. K setkání všech participujících stran je organizován cyklus plánovacích konferencí.

Při zaměření na činnosti hostitelského státu na taktické úrovni je možné zlepšit připravenost personálu i v oblasti logistické podpory. Pro úspěšné využití koncepce HNS je důležité věnovat pozornost především plánovací fázi vzhledem ke střetu požadavků vysílajících států a schopností státu hostujícího. I přes systém plánování, detailně popsany v publikacích NATO, je zřejmé, že plánování operace a cvičení může být v různých úrovních zaměřeni prováděno jiným způsobem či v jiném rozsahu. Práce proto může být využita jako metodická pomůcka pro plánování HNS na dalších mezinárodních cvičeních.

Seznam použitých zkratk

Zkratka	Anglický překlad	Vysvětlivka
22. zVrL/22th HB	22th Helicopter Base	22. základna vrtulníkového letectva
AČR	Czech Armed Forces	Armáda České republiky
AIROPS	Air Operations	Vzdušné operace
CIS	Communication and Information Systems	Spojovací a informační systémy
COR	Concept of Requirements	Koncept požadavků
EXOPORD	Exercise Operation Order	Operační rozkaz pro vojenské cvičení
FAC	Forward Air Controller	Předsunutý letecký návodčí

FARP	Forward Arming and Refueling Point	Předsunuté místo pro doplnění munice a paliva
FCC	Final Coordination Conference	Závěrečná koordinační konference
FLPC	Final Logistic Planning Conference	Závěrečná logistická plánovací konference
HN	Host Nation	Hostitelská země
HNS	Host Nation Support	Zabezpečení hostitelským státem
HNS REQ	Host Nation Support Request	Požadavek na HNS
HNSA	Host Nation Support Arrangements	Dohody o zabezpečení HNS
HQ SACT	Headquarters, Supreme Allied Commander Transformation	Velitelství vrchního spojeneckého velitele pro transformaci
ILPC	Initial Logistic Planning Conference	Zahajovací logistická plánovací konference
IPC	Initial Planning Conference	Zahajovací plánovací konference
JHNSSC	Joint HNS Steering Committee	Společný řídicí výbor HNS
JIA	Joint Implementation Arrangement	Společná implementační dohoda
MCC	Movement Coordination Center	Dopravní koordinační centrum
MoU	Memorandum of Understanding	Memorandum o porozumění
MPC	Main Planning Conference	Hlavní plánovací konference
MTA	Military Training Area	Vojenský výcvikový prostor
NATO	North Atlantic Treaty Organization	Organizace Severoatlantické smlouvy
NOA	Note of Accession	Oznámení o přijetí
NOI	Notice of Intention	Zpráva (oznámení) o záměru
OPLAN/EXPLAN	Operation Plan/Exercise Plan	Plán operace / plán cvičení
OPORD	Operation Order	Operační rozkaz
PfP	Partnership for Peace	Partnerství pro mír
RLS	Real Life Support	Zabezpečení reálného života
POC	Point of Contact	styčný orgán, kontaktní osoba
SC	Strategic Command	Strategické velitelství, velitel strategických sil
SHAPE	Supreme Headquarters Allied Powers Europe	Vrchní velitelství spojeneckých sil v Evropě
SN	Sending Nation	Vysílající země
SOI	Statement of Intent	Stanovení záměru
SOP	Standard (Standing) Operating Procedures	Stálé operační postupy
SOR	Statement of Requirements	Stanovení požadavků
SS	Site Survey	Rekognoskace infrastruktury
SUP	Support Units	Podpůrné jednotky
TA	Technical Arrangement	Technická úprava
<i>Pozn.: Terminologie užitá v práci se řídí ustanoveními AAP-15 Slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO [15].</i>		

Poznámky k textu a použitá literatura

- [1] AJP 4.5 (B). *Allied Joint Doctrine for Host Nation Support*. NATO Standardization Agency, 2013. 101 p.
- [2] V praxi dochází k zásadním zpožděním v oblasti tvorby a ratifikace plánovací dokumentace. Osoby, jež jsou vysílány na místo konání cvičení nebo se účastní plánovacích konferencí, nejsou dostatečně zmocněny a seznámeny s postupy, které vlastnímu poskytnutí HNS předcházejí. Tato situace je způsobena také tím, že jednotlivých plánovacích konferencí se účastní za jednotlivé státy často jiní POC, čímž není možné zaručit kontinuitu vyjednávání a předávání informací.
- [3] Ve smyslu AJP 4.5 (B) jsou za SCs považováni následující velitelé: The Supreme Allied Commander Europe (SACEUR), the commander of Allied Command Operations (ACO), the Supreme Allied Commander Transformation (SACT), the commander of Allied Command Transformation (ACT).
- [4] Pokud SN nehodlá participovat na standardním přístupu k MoU (pomocí přijetí NOA, SOI), je možné vytvořit oddělenou bilaterální dohodu s HN. Pokud k této situaci dochází, je HN povinný informovat zmocněného velitele NATO o obsahu těchto ujednání.
- [5] JHNSSC je spolufižena velitelem NATO a zástupci HN. Zasedání by se měla účastnit reprezentace štábu velitele NATO, vysílajících států a zainteresovaných veřejných i vojenských orgánů hostitelského státu. Ke splnění dílčích plánovacích úkolů mohou být vytvořeny podvýbory a speciální poradní skupiny. Zaměřují se na specifické funkční oblasti (např. tvorba JIA, poradenství v oblasti pohonných hmot, dopravy, zdravotnického zabezpečení).
- [6] Rekognoskace není zaměřena pouze na technické aspekty infrastruktury. Důležitou roli hrají pravidla pohybu na území HN, právní status jednotek SN, pravidla provozu na pozemních komunikacích, pohybu v objektech výcviku a nasazení, konektivita a kompatibilita informačních systémů, finanční aspekty a další oblasti včetně řízení života vojsk tzv. *Real Life Support*. Zásady života jsou zpravidla ve zjednodušené a přehledné formě distribuovány POC každého SN v rámci plánovacích konferencí.
- [7] Pokud je výsledek páté plánovací fáze HNS zahrnut do příloh TA, může být strukturován dvěma způsoby. Přílohy mohou být rozděleny po jednotlivých funkčních oblastech: třídy zásob, doprava, ubytování atd. nebo jsou jednotlivé přílohy rozdělené podle fází jednotlivých vojenských aktivit.
- [8] Field Manual No. 100-8. *The Army In Multinational Operations*. Washington DC: Department of the Army, 1997. p. 103.
- [9] AD 4.5. *Zabezpečení hostitelským státem*. Praha: Ministerstvo obrany - GŠ AČR, 2002. 90 s.
- [10] Ramstein Rover 2012, Ramstein Rover 2013, Ample Strike 2014.
- [11] V rámci IPC není zpravidla přítomen žádný důstojník v logistické odbornosti. Dochází na ní pouze k ujasnění průběhu cvičení, nastavení výcvikových aktivit, vyčlenění nabízených leteckých prostředků atd. Konkrétní logistická podpora je otázkou následných plánovacích konferencí.
- [12] Mezinárodní cvičení typu AMSE 14 nemají z praktických důvodů taktický námět (rozehrů). Nejsou proto do konceptu cvičení zahrnovány požadavky na FP. Ochrana a ostraha je organizována pouze v souvislosti se zabezpečením techniky vysílajících států, uložení munice, bezpečnosti na FARP atd. Taktické scénáře jsou potom procvičovány v rámci jednotlivých situací cvičícími jednotkami (FAC, simulované opposing forces) nikoliv jednotkami logistické podpory.
- [13] ŠKVAŘIL, Martin. *Ample Strike 2015 IPC LOG Briefing* [Presentation]. 22nd Helicopter Base, Sedlec, Vicenice u Náměště nad Oslavou, 27 January 2015.
- [14] Memorandum of Understanding (MoU) between the Ministry of Defence of the Czech Republic and Supreme Headquarters Allied Powers Europe and Headquarters Supreme Allied Commander Transformation, Regarding the Provision of Host Nation Support for the Execution of NATO Operations/ Exercises. 03 October 2006. 13 p.
- [15] AAP-15. *Slovník zkratk používaných v dokumentech a publikacích NATO*. Praha: Úřad pro obrannou standardizaci, katalogizaci a státní ověřování jakosti, 2012. 350 s.

Příloha 1: Seznam zabezpečovaných oblastí v rámci HNS

Item and Considerations	Item and Considerations
1. Accommodations a. Billeting b. Offices c. Stores and warehouses d. Workshops, vehicle parks, gun parks e. Medical f. Hardstands g. Fuel h. Weapons and ammunition i. Transportation, including aircraft j. Firing ranges k. Training areas and facilities l. Recreation areas and facilities m. Laundry and dry cleaning facilities	5. Fuel a. Aircraft b. Vehicles c. Ships d. Method of delivery e. Storage f. Interoperability of refueling equipment g. Common use of refueling installations
2. Weapons and Ammunition a. Security b. Storage c. Collection or delivery	6. Local Labor a. Method of hiring b. Method of payment c. Administration
3. Communications a. Local b. International c. Security	7. Maintenance a. Accommodations b. Vehicles c. Ships d. Equipment e. Roads (including snow clearance) f. Fixed- and rotary-wing aircraft g. Provision of assembly areas h. Damage control i. Emergency facilities for visitors' vehicles and equipment j. Evacuation of disabled vehicles and equipment
4. Finance, Payment for – a. Accommodations, supplies, communications, equipment, local labor, maintenance, medical, and movement facilities b. Emergency facilities c. Personal facilities	
Item and Considerations	Item and Considerations
8. Medical a. Normal facilities b. Emergency facilities c. Reciprocal national health agreements d. Evacuation of casualties	11. Supplies and equipment (other than ammunition, fuel or rations) a. Common use items
9. Movement a. Airheads (1) Alternates (2) Facilities (3) Ships (4) Equipment (5) Refueling b. Ports (1) Alternates (2) Draft (3) Bunkering/Fueling (4) Repair c. Road and rail movement (1) Personnel (2) Equipment (3) Security (4) Traffic control d. Pipeline movement	12. Translation a. Interpreters/Language Specialists b. Translation of documents
10. Rations a. Fresh b. Pack c. Potable water	13. Transportation equipment a. Use of host nation military vehicles, equipment, ships, aircraft b. Locally hired vehicles and equipment, ships, aircraft c. Policy on drivers and handlers for b above
	14. Water a. Production/purification capability (1) Municipal (2) Other water treatment systems b. Distribution capability (1) Trucks (2) Pipeline (3) Hoseline c. Storage capability d. Receipt and issue capability e. Available water sources (1) Wells (2) Surface (3) Subsurface f. Host nation water quality standards
	Note: While each multinational arrangement is unique, NATO arrangements provide a baseline to use and modify as necessary.

Zdroj: [8]